

OBRAZLOŽENJE

Ovim se zaključkom predlaže da gradonačelnik Grada Zagreba donese akt kojim bi se riješilo pitanje namirenja dijela radničkih potraživanja odnosno sredstava koja su radnici ostvarili svojim radom, a ostali bez njih ako je stečajem došlo do raskida ugovora o radu, te ako poslodavac prije otvaranja stečaja nije redovito isplaćivao plaće. U takvim situacijama položaj radnika, osim što gube zaposlenje i naknadu za svoj rad, postaje još teži budući da ne mogu, obično dugotrajnom stečajnom postupku, u razumnom roku dobiti naknadu svojih potraživanja.

Zarađene, a neisplaćene plaće, naknade i otpremnine radnici mogu potraživati jedino u stečajnom postupku, kao stečajni vjerovnici. No, stečajni postupak je složen i dugotrajan, aktualni su i slučajevi kriminala u provođenju stečajnih postupaka, stečajnim upraviteljima često odgovara dug postupak jer time dulje dobijaju naknadu, itd.; osim toga, u odborima vjerovnika radnici imaju samo jednog predstavnika koji ne može preglasati ostale predstavnike npr. banke, grada itd., i ne može se u tim okolnostima izboriti za prava radnika što sve djeluje protiv mogućnosti bržeg namirenja radničkih potraživanja. Zbog nedovoljne stečajne mase, potraživanja se često ne mogu naplatiti u punom iznosu. Tako ni radnici ne mogu znati kada i u kojem iznosu će naplatiti svoja potraživanja, a neisplata plaća do otvaranja stečaja je već ozbiljno ugrozila njihovu socijalnu sigurnost, što se može vidjeti i iz napisa koji su priloženi ovom prijedlogu.

Primjeri poduzeća u stečaju na području Zagreba čiji radnici i radnice ne primaju ili nisu primali plaće mjesecima i koji su u stečajnim postupcima zakinuti za svoja potraživanja su npr. Dioki i Kamensko, čije su tvornice upropaštene, a ostali su veliki dugovi za neisplaćene plaće. Tako 553 radnika Diokija potražuje više od 90 milijuna kuna, a 829 radnica Kamenskog, čiji je stečaj završen, potraživale su više od 40 milijuna kuna. Kao primjer treba navesti da će, recimo, radnik Diokija kojemu nije isplaćeno oko 100.000 kuna za plaću možda dobiti nekoliko tisuća kuna kroz par godina, a radnice Kamenskog su dobile tek 15% svojih potraživanja nakon završne isplate iz stečajne mase.

Istovremeno, ista ta poduzeća u stečaju na području Grada Zagreba uplaćivala su komunalnu naknadu iako nisu obavljala svoje djelatnosti. S obzirom da se u stečajnom postupku iz stečajne mase, kod priljeva određenih sredstava, prvo naplaćuju troškovi stečajnog postupka u punom iznosu (npr. naknade stečajnom upravitelju, naknade za tekuće održavanje, komunalna naknada, vodna naknada, troškovi čistoće, troškovi plina, troškovi el. energije, čuvarska služba, čišćenje nekretnine (odvoz otpada), troškovi grijanja, spomenička renta, troškovi redovnog održavanja nekretnine, troškovi telefona), a tek potom na red dolazi namirenje ostalih vjerovnika, što uključuje i radnička potraživanja (i to najčešće u određenom postotku od punog iznosa ovisno o visini stečajne mase), radnici i radnice na kraju ostaju nenamireni za svoj rad.

Iz gore navedenoga, ističemo tako da su sredstva na ime komunalne naknade već uplaćena u gradski proračun i nisu mogla umjesto toga biti korištena za namirenje radničkih potraživanja u slučajevima stečaja. Tako je Kamensko u stečaju na ime troška komunalne i vodne naknade uplatilo više od 392 tisuća eura (2.96 milijuna kuna), a Dioki d. d. u stečaju je za komunalnu naknadu uplatio više od 1.19 milijuna eura (oko 9 milijuna kuna).

Donošenjem ovog Zaključka, Grad Zagreb bi preuzeo obavezu da omogući rješavanje namirenja dijela radničkih potraživanja donošenjem odgovarajućeg akta koji bi to omogućio. Konkretno, time će se namjenski od radnika vršiti otkup dijela radničkih potraživanja, u iznosu ukupno naplaćene komunalne naknade koji bi se koristio kao referentna vrijednost, kako bi se za iznos uplaćene komunalne naknade nadoknadio iznos neisplaćenih potraživanja radnika, i to u razdoblju od 1. listopada 2010. do dana isteka roka za podnošenje prijava za provedbu odluke. Predlaže se 1. listopada 2010. godine jer je u listopadu 2010. otvoren stečaj Kamenskog, poduzeća za koje je poznato da je tijekom stečajnog postupka uplatilo, kao i primjerice Dioki, višemilijunski iznos komunalne naknade Gradu Zagrebu. Odlukom je potrebno odrediti tko ostvaruje pravo na otkup i u kojem iznosu, načine provođenja odluke, te tijelo nadležno za provođenje.

Člankom 2. ovog Zaključka regulirano je da se odredbe iz članka 1. odnose na trgovačka društva u stečaju koja su Gradu Zagrebu uplatila komunalnu naknadu u iznosu od najmanje 265.500,00 eura (oko 2.000.410,00 kuna).

Prihvatanjem ove inicijative ostvarila bi se mjera koja bi pomogla u zaštiti radnika propalih poduzeća u sprečavanju daljnjeg pada životnog standarda, a radi poštivanja i uvažavanja rada i solidarnosti prema radnicima. Odluka je mjera socijalne podrške za radnike i radnice u široko shvaćenom smislu, i financirala bi se iz dijela gradskog proračuna namijenjenog za financije.

Za provedbu navedene inicijative bit će potrebno osigurati sredstva preraspodjelom sredstava planiranih u Proračunu Grada Zagreb za 2023. godinu.

Predlaže se Gradskoj skupštini Grada Zagreba da razmotri Prijedlog i donese zaključak u predloženom tekstu.